REKENING VAN BATEN EN LASTEN 1925 VAN HET TRAMBEDRIJF VAN DE GEMEENTE X.

Volg-No.	Omschrijving der Baten.	Werkelijke Inkomsten.	Geraamd over 1925.	Volg-no.	Omschrijving der Lasten.	Werkelijke Uitgaven.	Geraamd over 1925.
1.	Personenvervoer ...	f 53.300.—	f 54.000.—	1.	Tractementen	f 1.000.—	f 2.000.—
2.	Bagagevervoer	„ 300.—	„ 300.—	2.	Administratiekosten	„ 250.—	„ 300.—
3.	Extra vervoer	„ 1.000.—	„ 750.—	3.	Kantoorbehoeften, drukwerken en advertentiën	„ 1.500.—	„ 750.—
4.	Schoolkaarten (boekjes)	„ 250.—	„ 700.—	4.	Belasting en assurantie	„ 100.—	„ 200.—
5.	Advertentiën en reclame	„ 700.—	„ 2.000.—	5.	Pensioenstorting ...	„ 1.000.—	„ 3.500.—
6.	Huur van woning ...	„ 100.—	„ 150.—	6.	Loonen personeel ...	„ 14.000.—	„ 15.000.—
7.	Deposito rente	„ 2.500.—	„ 1.500.—	7.	Onderhoud kleeding	„ 25.—	„ 200.—
8.	Bijdrage der gemeente X	„ 4.000.—	„ 9.000.—	8.	Premie ongevallenwet	„ 175.—	„ 250.—
9.	Bijdrage der gemeente IJ	„ —.—	„ —.—	9.	Kosten van paarden-tractie	„ 25.000.—	„ 24.000.—
10.	Opbrengst oude materialen	„ —.—	„ mem.	10.	Restitutie aan de gemeente X van rente van voor het bedrijf aangegane geldleeningen	„ 5.900.—	„ 6.000.—
11.	Onvoorziene ontvangsten	„ 75.—	„ mem.	11.	Afschrijving	„ 10.000.—	„ 12.000.—
		f 62.225.—	f 68.400.—	12.	Telefoonkosten	„ 50.—	„ 100.—
				13.	Onderhoud materieel	„ 800.—	„ 2.000.—
				14.	Onderhoud gebouwen	„ 200.—	„ 400.—
				15.	Diverse onkosten ...	„ 150.—	„ 500.—
				16.	Onderhoud weg ...	„ 75.—	„ 600.—
				17.	Onvoorziene uitgaven	„ 2.000.—	„ 600.—
				18.	Winstuitkeering aan de Gemeente X	„ —.—	„ —.—
				19.	Winstuitkeering aan de Gemeente IJ	„ —.—	„ —.—
		f 62.225.—	f 68.400.—			f 62.225.—	f 68.400.—

REKENING VAN KAPITAALSINKOMSTEN EN UITGAVEN OVER 1925.

		Werkelijke Inkomsten.	Geraamd over 1925.			Werkelijke Uitgaven	Geraamd over 1925.
1.	Geldleening	f —.—	f —.—	1.	Gebouwen en terreinen	f —.—	f mem.—
2.	Afschrijving	„ 10.000.—	„ 12.000.—	2.	Materieel	„ —.—	„ mem.—
				3.	Weg en werken ...	„ —.—	„ mem.—
				4a.	Aflossing	„ 7.000.—	„ 7.000.—
				4b.	Reserve voor aflossing	„ —.—	„ 7.000.—
					Saldo	„ 3.000.—	„ —.—
		f 10.000.—	f 12.000.—			f 10.000.—	f 12.000.—

Daar de inning van de hierbedoelde gelden in de diverse gemeenten op verschillende wijzen is geregeld, zal voor elk geval afzonderlijk dienen te worden nagegaan, door welke voorschriften van interne controle, zoal geen volkomen zekerheid dan toch de grootst mogelijke kans op een juiste verantwoording wordt verkregen.

Indien het niet gelukt een behoorlijke interne controle te verkrijgen zal de accountant geen aansprakelijkheid voor een juiste verantwoording der ontvangsten op zich kunnen nemen.

W. J. BRENKMAN

UIT EN VOOR DE PRAKTIJK

Red.: ABR. MEY en JAMES POLAK

UITWERKING No. 33

A. Plan voor de pondspondsgewijze verdeling van de schadevergoeding

In de schaderegeling zijn te onderscheiden de verschillende omstandigheden, waaruit schade ontstaan is:

1. De fabrieken met buitenlandschen afzet konden niet de opbrengst krijgen voor hunne voorraden, die ze gehad zouden hebben, indien de export niet ware belemmerd.

2. De fabrieken met binnenlandschen afzet hebben schade, doordien door het vergrootte aanbod (verhoogd door de exportvoorraden) op de binnenlandse markt eene prijsverlaging ontstaan is.

3. De exportbedrijven hebben hunne productie tijdelijk moeten inkrimpen en daardoor verlies gehad in onvoldoende bezetting bij gelijk blijvende constante kosten (dus minder-opbrengst en ontstaan of verhooging van ongedekte kosten).

Aangenomen wordt om de uitwerking niet te omvangrijk te maken, dat de uitvoerbelemmering van het product geen verlagenden invloed gehad heeft op den prijs der grondstoffen, zoodat hierin geen factor optreedt die met de schadevergoeding verband houdt en dat ook door bederf of anderszins geen verlies op het grondstoffenquantum te constateeren valt.

Als regel geldt, dat niemand een voordeel mag hebben dat hij anders niet gehad zou hebben of een schade, die hij anders gehad zou hebben thans in de schadevergoeding wordt opgenomen.

Omtrent den verkoop der voorraden zijn volgende punten te bedenken:

1. Hoe groot waren de voorraden op het moment der uitvoerbelemmering in de verschillende bedrijven, de schade uit dezen hoofde kan nooit grooter zijn dan, volgens de op dat moment aanwezigen voorraad. Te beachten is daarbij, dat een abnormaal groote voorraad *wel* een extra-verlies in verband met de belemmering kan hebben veroorzaakt, maar dat een voorraad groter dan de normale behoefte steeds een prijsrisico loopt en dus het op dat over-benoodigde deel geleden verlies niet in de schadevergoeding deelt.

Als prijs is daarbij aan te nemen het verschil tussen den prijs, die bij buitenlandschen verkoop gemaakt zou zijn en de opbrengst tenslotte op de binnenlandsche markt ontvangen. De doorsnee-opbrengst leide men af door na te gaan de curve van het prijsverloop van de beide voorafgaande jaren en dus te vinden de seizoensprijschommeling; dit verloop benut men dan om de prijscurve van het loopende jaar vanaf het moment der exportbelemmering verder te teekenen; de dus gevonden prijzen kan men aannemen als de prijs, die bij normalen voortgang van zaken gemaakt zou zijn. Bijzondere prijsvoordeelen, welke sommige fabrikanten hebben, boven anderen (betere markten enz.) komen op deze wijze vanzelf tot uiting en worden deel van het te berekenen schadebedrag; bijzondere verminderingen van de opbrengst (als kortingen, reducties bij groote afname) worden in mindering gebracht.

2. De nadeelen van den val van den prijs der binnenlandsche markt benadere men door, op eene wijze, die overeenkomt met bij 1 omschreven de ontwikkeling van het prijsverloop na te gaan; de dus gevonden vermoedelijke prijs voor den binnenlandschen afzet (onder normale omstandigheden) is basis om (tegenover de gemaakte opbrengst) het verlies per eenheid vast te stellen. Voor het quantum neme men dan den omzet gedurende de bewuste drie maanden. In het algemeen mag aangenomen worden, dat (waar een marquante prijsval blijkt te bestaan) het geheele aanbod plaatsing gevonden heeft. Echter mag niet vergeten worden, dat de mogelijkheid bestaat, dat bij verschillende voor het binnenland werkende fabrieken de omzet ook een druk kan hebben ondergaan, nagegaan moet worden of een marquante teruggang van omzet in de betreffende maanden te constateeren valt. De omzet zal dan in verband met den overeenkomstigen omzet van voorgaand jaar moeten worden afgeleid op gelijke wijze als voor prijzen uiteengezet.

3. Het verlies door de stopzetting der bedrijven, bestaat ten eerste uit het verschil tussen de opbrengst en de kosten van de mindere productie, die in normale omstandigheden zou zijn omgezet. Het quantum van den minder-omzet is af te leiden op dezelfde wijze als onder 2 uiteengezet, voor de opbrengsten kan men de prijzen nemen onder 1 afgeleid. De kostprijs zal men hebben te becijferen.

In verband met de uiteenlopende omstandigheden, waaronder de verschillende bedrijven werken, doet men het best voor alle bedrijven den economischen kostprijs te berekenen (de tech-

nisch-benoodigde offers, tegen de vervangingswaarde van het moment gewaardeerd) en dan daarna na te gaan in hoeverre de verschillen in de bedrijfsomstandigheden in de vergoeding moeten worden opgenomen of de vergoeding verminderen.

Wanneer we dit nagaan, vinden we, dat de rente over geïnvesteed eigen kapitaal naar rato van de kapitaalmarktrente v/h moment in de schadeberekening moet worden ingecalculeerd, evenzoo het voordeel van financiering met obligatieleningen van lager rentetype dan de geldende kapitaalmarkt rentevoet, terwijl het nadeel van een hooger rentevoet bij leningen moet worden afgetrokken. Hetzelfde geldt t.a.v. eventuele bankfinanciering van kapitaalgoederen, die normaliter met permanent vermogen behooren te worden gefinancierd. Men zal moeten trachten vast te stellen, wat de kapitaal behoefte voor de bewuste drie maanden normaliter geweest zou zijn en in hoeverre die kort vermogen en lang vermogen noodig had.

Het lange vermogen neme men dan tegen kapitaalmarktrente, het korte tot bankrente, de dus berekende rente berekene men in den kostprijs, het verschil met de betaalde rente wordt afzonderlijk in de schadevergoeding opgenomen. Wil men dat echter toepassen, dan diene men te zorgen, dat ook de kapitaalgrootte der verschillende bedrijven op uniforme wijze bepaald wordt. Men zal daarom in de bedrijven moeten laten maken eene uitzetting van de aanschaffingswaarden en gedane afschrijvingen der vaste activa (met omschrijving der afschrijvings-systemen), teneinde straks bij de kapitaalbepaling van elk bedrijf den invloed van onvoldoende afschrijving als van overafschrijving uit te schakelen. Bij de voorraden geve men de quantiteiten en waardeering aan (speculatieve voorraden vallen buiten de beschouwing) en bij debiteuren de grootte van den omzet, teneinde een norm te vinden om door de oude debiteuren, die 't eene bedrijf meer zal hebben dan 't andere, niet de kapitaalgrootte te doen beïnvloeden.

Ten aanzien van den leidenden arbeid neme men bij alle bedrijven een norm aan van bezoldiging en aantal personen (gemiddelde van het aantal en van bezoldiging in verhouding tot den omzet bij de N.V.-bedrijven).

Deze leidingskosten zijn afzonderlijk op te nemen in de schadevergoedingscalculatie en in aanmerking te nemen bij de kostencalculatie, evenals de kosten van de financiering.

Door deze methode wordt dus het voor schadevergoeding te reclameeren bedrag t.a.v. rentelast en leidenden arbeid, zoodanig berekend, dat de gedeelfde winst op den verkoop, die anders gemaakt zou zijn op eenheitliche basis wordt berekend en voorts de voordeelen van gunstige financiering en van gunstige verhouding bij den leidenden arbeid in de vergoeding wordt opgenomen, terwijl de nadeelen van ongunstige verhoudingen te dien aanzien worden afgetrokken. Wat de verhouding van capaciteit en bedrijfsdrukte aangaat zij vast te stellen voor elk bedrijf wat de kosten zijn per eenheid van prestatie (per 100 K.G. product) voor machinekosten en andere constante kosten. In vele gevallen zal men dat in de calculatie reeds aantreffen, in andere het moeten bepalen, maar men zorge, dat de principiele behandeling in alle gevallen gelijk zij. De kosten per eenheid van prestatie moeten worden berekend naar de capaciteit van de verschillende bedrijven (productie, waartoe zij in staat zijn); in de kostprijsberekening (die gebruikt wordt voor de bepaling van de winstderving) wordt dan weer de voor de productie benoodigde prestatie naar aantal $\times$ eenheidsprijs gecalculeerd, terwijl het nadeel der onderbezetting, afzonderlijk bepaald, van de berekende schadevergoeding in mindering gebracht wordt. Wanneer men de kosten per eenheid van prestatie van alle bedrijven kent, kan (in overleg met technici uit 't bestuur bij de bewerking der gegevens) worden vastgesteld, welke kosten-grootte voor den stand van de techniek in de branche als maszgebend kan gelden; en dan in calculatie der bedrijven deze factor corrigeren; men krijgt daardoor, dat

de een. kostprijzen der verschillende bedrijven elkander meer naderen; het verschil tussehen kostprijs en opbrengst wordt dus meer gelijk. De dus berekende winstderving wordt voor hen, die duurder werken verminderd met het verlies dat zij hebben, door hunne duurder werkende installatie; en voor hen, die door heel moderne outillage een voorsprong hebben wordt becijferd hoeveel de voorsprongspremie (hoeveelheden prestatie-eenheden, die gebruikt zouden zijn als zonder de belemmering doorgewerkt was, het verschil tussehen hr kosten per prestatie-eenheid en de als norm aangenomen kosten) over deze drie maanden zou bedragen hebben. Op deze wijze neemt men den invloed van het verschil tussehen capaciteit en bedrijfsdrukte en het verschil in de moderniteit der installatie in de schadevergoeding op. Men vindt langs dezen weg de zuivere dienstderving voor elk bedrijf naar diens speciale omstandigheden.

Nu rest nog te bepalen in hoeverre de constante kosten, die bij den normalen doorgang der productie in de opbrengst gedeekt zouden zijn, thans ongedekt blijven en dus een schade ontstaat doordien deze kosten doorgaan, gedurende de geheele of gedeeltelijke stopzetting. Men vindt het bedrag dier kosten in den economischen kostprijs gecalculerd en kan dus daaruit het bedrag aan niet-gedekte doorgaande kosten per eenheid afleiden. Het quantum waarover dit te berekenen is, kan men afleiden uit de bovenbesproken becijfering van den minderomzet.

Langs dezen weg heeft men dus het verlies, dat de constante kosten geven door den exportmaatregel afzonderlijk bepaald (hetwelk de vergoeding vergroot), het verlies, dat tch geleden zou zijn, werd boven l afgetrokken van het verschil van opbrengst en economischen kostprijs.

Tenslotte zal nog op te geven zijn welke exportverkoop, gedurende de drie maanden nog gedaan zijn en tot welke prijzen. De exportbelemmering tch zal in het buitenland sterk prijsverhoogend gewerkt hebben en de extra-bate daardoor gemaakt op de verkoopen, die tch doorgegaan zijn, zal van de te reclameeren schadevergoeding moeten worden afgetrokken.

Teneinde voorts een beeld te hebben van de technische problemen zal men enkele bedrijven bezoeken en daarna stelle men een instructie samen, voor de verschillende bedrijven, waarin hun wordt voorgeschreven de calculatie van hunne schadevergoeding te maken naar een bepaald schema, waarin al deze punten zijn verwerkt.

Opgemerkt dient, dat men met een verlies- en winstrekening op te laten maken over de bewuste drie maanden hetzelfde effect zou kunnen bereiken (een balans per den datum van den maatregel heeft men tch noodig in verband met de kapitaalbecijfering). Een bezwaar daarvan is echter, dat bij de verschillende samenstellingen der diverse boekhoudingen daaruit moeilijk een eenheidliek beeld verkregen zou zijn en de onderlinge vergelijkbaarheid der verschillende gegevens daaronder geleden zou hebben. Bovendien zou men de boekhouders der bedrijven dan allerlei punten in hunne boekhouding moeten laten opvoeren, die ze niet gewend zijn zo te verantwoorden of waarvoor zij althans een geheel andere rubricering hebben. Voor de contrle der gegevens in het bedrijf kan zulk een verlies- en winstrekening over de drie maanden goede diensten bewijzen.

Een soortgelijk bezwaar geldt voor de eenvoudiger calculatie van de schade, n.l. door de opbrengst te verminderen met de variabele kosten, waardoor winst en constante kosten in n bedrag als schade verschijnen. Men vindt dan geen splitsing van dat deel der constante kosten dat wl en dat deel dat gen deel van de schadevergoeding mag worden. Juist waar t.d.a. in de verschillende bedrijven verschillende omstandigheden werken, moet de methode t.d.a. de grootst mogelijke vergelijkbaarheid der gegevens verschaffen.

B. Investigation

Men moet trachten de juistheid der cijfers vast te stellen zonder de boekhouding bij alle bedrijven volledig te gaan controleren. Eerstens kan men de verschillende overeenkomstige gegevens der bedrijven onderling gaan vergelijken t.a.v. den berekenden prijs, die 't zij in export of in binnenlandschen verkoop zou gemaakt zijn, ware de maatregel niet getroffen. Daarna vergelijkte men de berekening van den economischen kostprijs. Bij den laatste onderzoeken men de betekenis in dat verband van alle kostenfactoren; de quantitieve verhouding van kosten en product (X eenheden grondstof, Y eenheden product enz. n /loon en werktuigkosten) de grondstoffenprijzen, die berekend werden en de loonen, die werden belast. Men moet aannemen dat de gelijke bedrijven een gelijken grondstoffenprijs calculeeren (verschillen in prijs als gevolg van inkooppolitiek vallen hierbuiten) en gelijke loonen betalen voor gelijken arbeid (behoudens, indien er volgens collectieve contracten verschillen bestaan naar den plaatselijken loonstandaard). Verder brenge men de jaarrekening-cijfers op uniforme basis wat afschrijving op vaste activa en waardeering van voorraden en debiteuren aangaat. Het vaststellen van de relatie tot omzet geeft bij voorraden en debiteuren een vergelijksbasis, teneinde afwijkingen te kunnen constateeren. De bestudeering en vergelijking van de gegevens omtrent werktuigkosten per eenheid, capaciteit en bedrijfsdrukte bespraken wij reeds bij A. Na deze voorstudie der gegevens is men dus voorgelicht omtrent de vormen der verschillende cijferverhoudingen in de verschillende bedrijven en kan men de afwijkingen, die men voor verschillende ondernemingen gevonden heeft speciaal onder de loupe nemen. *Ter plaatse* vergelijkte men dan in het balansboek de afschrijvingsmethode en boekwaarde der vaste activa aan de opgave, aanschaffingswaarde ga men na met de betreffende gegevens, voor zoover niet te lang geleden (die cijfers werden samengesteld toen men aan deze schadevergoedingen niet dacht). Voor de contrle der voorraden checkte men de inkoop van de voornaamste grondstoffen (vanaf de laatste balans) met facturen en lette hij dubieuze data op de dateering der vrachtbrieven. Voor debiteuren contrle vergelijkte men den afloop der debiteuren die op het tijdstip der maatregel bestonden, vanzelf dus samenstelling van het dubieuze saldo. Men vergelijkte voorts de debiteering der laatste voorafgaande maand en maandgedeelte met verkoopboek. Crediteuren-contrle op overeenkomstige wijze, (inkoop met facturen is reeds gecheckt) waarbij men onkosten factuurtjes en dgl. buiten beschouwing kan laten. Bankeonto met bankrekening-courantafschrift. Om den omzet te controleren gebruike men de reeds gecheckte grondstoffeninkoop (voortzetten tot moment van bezoek dan inventariseren). Met behulp van de verhouding van grondstoffenverbruik tot productie (vergelijken met productierapporten) kan men dus gefabriceerde hoeveelheden en dus omzet afleiden (van begin van het jaar tot aan het moment der maatregel). Men vergelijkte voorts de verhouding van de verbruikte grondstoffen tot de productie ook met gegevens van het vorig jaar inkoopfacturen checken (niet zulk een omvangrijk werk als het schijnt, want de grondstoffen worden in grooten partijen gekocht) en het rendement aan een aantal productie-rapporten toetsen. Dit is noodig, omdat die cijfers van $A^{\circ}P^{\circ}$ als basis van berekening dienen. Afwijkingen in het technisch rendement moet men zich laten toelichten en mogelijkheid door technici laten beoordeelen. Deze contrle van inkoop en productie is tevens noodig teneinde na te gaan of en in hoeverre ondanks de belemmering nog aan het buitenland verkocht is. (Hierbij ook aansluiting zoeken op vrachten). Met de gecontroleerde omzetcijfers vergelijkte men ook of de omzetschatting als juist mag worden aangenomen.

Prijzen van grondstoffenaankoop nagaan met contracten en

beursnoteringen; prijzen van producten nagaan met verkoopcontracten en orders (mits brieven van derden), zoowel voor de opbrengsten van dit jaar als voor de gebruikte prijzen van het voorgaande jaar. Aan de hand daarvan de prijs-schattingen bedoeld onder A te beoordeelen. Ten aanzien van het loon na-gaan of het in de productie berekende loon sluit met het be-taalde loon. Hier aansluiting zoeken aan de loonopgaven aan de R.V.B. om te zien of men alle loon heeft. De verhouding van loon t.a.v. product ga men eveneens na in het vorige jaar. De loontarieven controleere men met de betreffende bepalingen van het collectief arbeidscontract.

Vooraf op te letten, dat het verbruik van materialen, zoowel als de gewerkte tijden, voor de kostprijsbeëijfering dezer 3 maanden niet gunstiger mag worden aangenomen, dan die was in de voorafgaande productieperioden. De gegevens voor de in de calculatie te verwerken grondstoffen vindt men uit de ge-dane controle. Indien daarbij blijkt, dat door inefficiëntie het loon- of materialenquantum per eenheid product te hoog is, moeten toch die inefficiënte kosten worden ingeëcalculeerd in den kostprijs, daar ook dit een schade betreft, die anders ook geleden zou zijn. (Afzonderlijk deze posten tot uitdrukking brengen, acht ik niet noodig).

Wat de werktuigkosten betreft zijn de jaarlijksche afschrij-ving onderhoud en rentelast eenvoudig te controleeren. Vaste salarissen enz. volgens kasboek en salarisboek controleeren ver-dere vaste kosten met onkostenboek (event. contracten etc).

De bedrijfscapaciteit is administratief niet na te gaan, men kan echter op de berekende kosten per eenheid en den ouder-dom der installatie letten, deze vergelijken met de gegevens van andere bedrijven en dus verschillen vinden doordien een modern — te groot — geprojecteerd bedrijf hare installatie-kosten hooger zou maken, door opgeven van te kleine capaci-teit. Bij marquante verschillen roepe men de hulp van een raad-gevend ingenieur in (overleg met opdrachtgeefster).

Kosten van de financiering blijken eenvoudig, verband balans en verantwoorde kosten; andere invloeden als rechtsfiguur, aantal leidende personen blijken vanzelf uit balans, salarisboek en dgl. Hoofdzaak is flatteering der productie-omstandigheden te voorkomen; daartoe verzuime men vooral niet de cijfers der fabricage- en resultatenrekening van twee voorafgaande jaren cijferbeoordeelend te vergelijken. Tenslotte stelle men uit de gevonden gegevens samen een winstrekening over de drie maan-den, zooals die onder vrijen uitvoer geweest zijn en een van den actueelen toestand en toetse die aan de ingezonden ge-gevens in verband met de bij de controle gevonden cijfers en bijzonderheden.

BEOORDEELINGEN

STROOHALM

A. U hebt de opgave geheel verkeerd opgevat en hebt aan Uw uitwerking de vorm gegeven voor een résumé van Uw be-vindingen dat U na afloop van het geheele onderzoek aan de directie der vereeniging zoudt kunnen voorleggen. Hierin bent U aan het fantasceeren gegaan van allerlei kleine bijzonder-heden, die U bij de diverse fabrieken hebt aangetroffen. Maar een principieele uiteenzetting van een logische verdeling, zoo-als de bedoeling van het vraagstuk is, geeft U niet.

4 punten

B. De prijzenbepaling is hier ook niet zuiver, men kan in dit jaar wel op een heel ander prijsniveau zijn dan het vorige. Ook deze opgave hebt U veel te oppervlakkig opgevat. U haalt niet scherp de principieele punten naar voren, de finesses laat U geheel onaangeroerd.

4½ punten.

'T KAN BETER

A. De kostprijs per product kan nooit hooger worden door hooger constanten kostendruk bij geringeren omzet. Dit ziet U verkeerd. De fabriek is geprojecteerd op een bepaalde pro-ductie en hiernaar is de druk der constante kosten per eenheid product vastgesteld. Nu kan dus daar de fabriek onder capaci-teit werkt een deel dezer constante kosten ongedekt blijven. Dit is het probleem dat er uit voortvloeit. Vgl. voor de detailbehan-deling hiervan de officieele uitwerking. Uitwerking is zeer goed opgezet en goed doordacht, echter is Uw voorstelling van de juiste wijze van kostprijs berekenen op sommige punten wat verward; ook behandelt U enkele punten niet, vgl. hiertoe de officieele uitwerking.

7 punten

B. U geeft een heele goede uiteenzetting welke punten door den accountant onder het oog te zien zijn. In sommige punten is de officieele uitwerking niet geheel in overeenstemming met Uw meening. Vgl. deze daarom nog eens goed. Ik mis echter geheel een uiteenzetting in hoeverre de accountant de admini-stratie over de afgelopen periode nog dient te controleeren.

6½ punten

L. L. V.

A. Indien U alle salarissen voor directie e.d. uitschakelt bij beëijfering der constante kosten, komt U niet tot een juist beeld. Beter kunt U voor firmanen e.d. een salaris voor hun prestaties berekenen evenredig met dat der directeuren van N.V.'s. Met Uw wijze van kapitaalbepaling ga ik in 't geheel niet accoord, vgl. hiervoor de officieele uitwerking. Uw uit-werking is in opzet en ook in diepte goed.

6 punten

B. Controle van copie-facturen zegt hier niets, vgl. voor controle op den omzet de officieele uitwerking. U schakelt met Uw hoeveelheidscontrole de inkoop geheel uit. De principieele fouten uit deel A zijn hier ook weer doorgevoerd. Overigens uitwerking heel aardig. Bestudeering der officieele uitwerking zal U nog op veel onnauwkeurigheden wijzen.

6½ punten

VOLHOUDEN

A. Uw uitwerking is in opzet heel goed, echter geeft deze ook de finesses niet geheel aan, men kan nog te veel punten op meerdere wijzen opvatten. Ook geeft U niet gedefineerd aan hoe Uw opvatting van den kostprijs is. Vgl. hiervoor de offi-cieele uitwerking.

6 punten

B. Dit deel is door U in 't geheel niet voldoende door-werkt. Verder dan vragen stellen komt U niet. Het komt er nu juist op aan hoe U de oplossing dezer vragen vindt. Een bestudeering der officieele uitwerking zal U hier op zeer veel leemten wijzen.

5 punten

POGEN

A. De beoordeeling van Uw uitwerking kan kort zijn, daar deze zelf ook zeer kort is. U noemt in Uw uitwerking even de hoofdzakelijkste punten, men kan haast zeggen U maakt een schema voor uitwerking, dat inderdaad goed is. Vgl. de offi-cieele uitwerking die reeds zoo beknopt mogelijk is, en U zult zien dat het aangeven van de wijze waarop de diverse moei-

lijkheden worden opgelost geheel aan Uw uitwerking ontbreken

5 punten

B. Wat bedoelt U met controle der geheele verkoop- en debiteurenadministratie, U wilt toch niet de copie facturen post voor post gaan afhebben. De verstrekking van marktwaarden behoeft toch niet op de controle te geschieden. Deze staan voor den accountant vast, buiten de controle om.

U kunt firmantensalarissen toch in overeenstemming brengen met overeenkomstige directeursalarissen. Na Uw uiteenzetting onder punt 3 lijkt het toch het best een nieuwe balans op te stellen. Punt 5 en 6 zeggen niets. Ook dit deel is ontzettend beknopt en dus oppervlakkig. U zegt niet veel dat niet goed is, maar laat heel wat punten vooral wat finesses betreft in het midden. Vgl. hiervoor officiële uitwerking.

6 punten

Naschrift

Met dezen nemen rubriek-redacteuren afscheid van de medewerkenden aan deze rubriek. Het is jammer, dat we niet een ruimeren kring van medewerkers konden omvatten en de Redactie-Commissie daarom tot opheffing moest besluiten. We hopen van dit deel van onzen arbeid te mogen scheiden in het gevoel van met dit vertheoretiseeren van praktische ervaring iets gedaan te hebben dat voor enkele belangstellenden profijt had en mogelijk ook onder studeerenden-niet medewerkers gewaardeerd werd. We hopen dat onze vroegere medewerkers en de verdere belangstellenden hun interesse overdragen op de nieuwe rubriek „Examenvraagstukken”.

POLAK en MEY

UIT HET BUITENLAND

Red.: J. E. ERDMAN, JAC. H. KRAMER en C. J. MEYER
(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

Premie op Loon

In het November-nummer van „Mon Bureau” wordt een nieuw systeem van premie-betaling op het loon ontwikkeld. De Amerikaan C. A. Wheeler, directeur van de „Compagnie de Blanchissage Aeme” te Fort Worth is er de uitvinder van en heeft het in zijn eigen bedrijf ingevoerd.

Het systeem, dat de niet aantrekkelijke benaming „Blood test” wordt gegeven, komt in hoofdzaak op het volgende neer:

Een vak wordt verticaal in 13 kolommen verdeeld; iedere kolom stelt voor een werkweek. Elk vak is dus bestemd om 3 maanden dienst te doen.

De kolommen zijn horizontaal in 15 gelijke deelen verdeeld.

In de genoemde fabriek zijn de vakken en hun onderverdeling in vakjes op de muren der fabriek aangebracht en de basis wordt door een roode lijn aangegeven. Hieraan zou het systeem den naam van „Bloodtest” ontleenen. De roode lijn geeft niet aan een zekere hoeveelheid werk, een vast getal, zij geeft aan een „vooruitgang”.

Ieder der 15 verkoopers van de fabriek heeft een nummer. Om voor een premie in aanmerking te kunnen komen moet b.v. verkooper no. 4 zijn nummer ingeschreven vinden boven de roode lijn, maar daarvoor is noodig dat zijn verkoopprovisie hooger is dan die van de voorafgaande week.

De verkoopprovisie moet dus niet een bepaald bedrag bereikt hebben, noodig is slechts dat zij hooger is. Elke teruggang der

provisie, hoe hoog die provisie op zich zelf ook zij, is oorzaak, dat het nummer van den verkooper niet vermeld wordt.

Ieder verkooper moet dus iedere week in provisie (dat is dus omzet voor de fabriek) vooruit, anders loopt hij de kans geene premie te ontvangen.

Hij die den grootsten vooruitgang heeft in een week ontvangt \$ 10.— extra, de daarop volgende \$ 7.50 en de derde \$ 2.50. Niet alleen den verkoop vergrooten, maar dezen zoo veel mogelijk vergrooten, is noodig om premie te verdienen.

Bovendien bestaat er een „troostpremie”.

Hij, die gedurende 4 achtereenvolgende weken zijn nummer op het vak boven de roode lijn heeft vermeld gezien, krijgt eveneens \$ 10.—. Hierin ligt dus een belooning voor hem, die weliswaar zijn omzet stelselmatig weet te vergrooten, maar er niet in kan slagen om voor de eerste drie prijzen in aanmerking te komen.

Boekhouding bij Gedeprecieerde Munt

In hetzelfde nummer komt een artikel voor inzake de boekhouding in landen met gedeprecieerde munt. Dezelfde kwesties, die indertijd in Duitschland aan de orde waren, doen zich nu in Frankrijk voor en evenals destijds daar, is men ook in laatstgenoemd land het blijkbaar niet met elkaar eens.

Metten van Kantoorwerk

„Mon Bureau” van Februari bevat een artikel: L’Etat actuel de la mesure de Travail du Bureau door Marion A. Bills.

De American Management Association heeft in Februari 1926 te Chicago een congres gehouden, waarop dit onderwerp ter sprake is gebracht.

De Association heeft 250 vragenlijsten verzonden aan de bestuurders van diverse organisaties. Gevraagd werd o.m. hoe hun methode was om de arbeidsprestatie van een bureau te meten.

Slechts 79 antwoorden kwamen in, waarvan 39 meldden, dat geen enkele methode in gebruik was, 15 zaken gaven op, dat de prestatie wel gemeten werd, maar dat haar personeel niet volgens die basis betaald werd, terwijl 25 organisaties antwoordden, dat zij de prestaties van het kantoorpersoneel maten en een gedeelte van dit personeel volgens dit metingssysteem betaalden. Van de meest eenvoudige tot de meest ingewikkelde systemen vinden toepassing. Het artikel maakt den indruk, dat zelfs in Amerika, dat toch het land van het grootbedrijf is, de meting weliswaar wordt toegepast (en dan nog alleen bij die groepen van Kantoorpersoneel die wegens den aard van het werk — polisschrijvers bij een assurantie maatschappij, vrachtbrieven schrijvers bij een spoorwegmaatschappij, etc. — zich tot meting gemakkelijk leenen) doch slechts een gering percentage van dit personeel op dezen grondslag betaald wordt.

Onderzoek naar de Activa en Passiva aan het begin van een Controle

The Journal of Accountancy van Februari 1927 begint met een artikel: „Assets and Liabilities at Beginning of Audit Period” door J. Robinson.

De schrijver stelt voorop, „that verification be not confined „to the transactions occurring during the period under review, „but that it also includes verification of certain of the assets, „and liabilities at the beginning of the period”. Het doet er niet toe of de controle, die aan den accountant is opgedragen is een „balance-sheet-audit, a detailed audit or even a special examination”, het „voor-onderzoek” dient hetzelfde te zijn.

De schrijver motiveert zijn meening als volgt:

„A certified (or if not certified, an unqualified) presentation of assets and liabilities in an accountant’s report should